HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

[א]קצירה גוררת קצירה וטחינה גוררת טחינה אבל נודע לו על קצירה של זדון שבת ושגגת מלאכות קצירה גוררת קצירה וטחינה שעמה וטחינה שכנגדה במקומה עומדת אביי אמר טחינה נמי גוררת טחינה שם טחינה אחת היא ומי אית ליה לרבא גרירה והא איתמר אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד ונודע לו על אחת מהן וחזר ואכל כזית בהעלמו של שני °אמר רבא (א) [ב]הביא קרבן על ראשון ראשון ושני מתכפרין ג' אינו מתכפר הביא קרבן על השלישי שלישי ושני מתכפרין ראשון אינו מתכפר הביא קרבן על האמצעי נתכפרו כולן אביי אמר אפילו הביא קרבן על אחד מהן נתכפרו כולן בתר דשמעה מאביי סברה אי הכי טחינה נמי תגרר לטחינה גרירה אית ליה גרירה דגרירה לית ליה °מילתא דפשיטא להו לאביי ורבא (א) מבעיא לר' זירא דבעי רבי זירא מרבי אסי ואמרי לה בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא [ג]קצר וטחן חצי גרוגרת בשגגת שבת וזדון מלאכות וחזר וקצר וטחן חצי גרוגרת בזדון שבת ושגגת מלאכות מהו שיצטרפו אמר ליה חלוקין לחטאות ולא מצטרפין וכל היכא דחלוקין לחטאות לא מצטרפי (ב) והתנן [ד]אכל חלב וחלב בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת אכל °[ה]חלב ודם ונותר ופגול בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת זו חומר במינין הרבה ממין אחד וזו חומר במין אחד ממינין הרבה שאם אכל חצי זית וחזר ואכל חצי זית ממין אחד חייב [ו]משני מינין פטור (ג) והוינן בה ממין אחד חייב צריכא למימר ואמר ריש לקיש משום בר תוטני הכא במאי עסקינן [ז]כגון שאכלו בשני תמחויין ורבי יהושע היא (ד) דאמר תמחויין מחלקין מהו דתימא אמר רבי יהושע בין לקולא בין לחומרא קא משמע לן דלקולא לא אמר לחומרא קאמר והא הכא דחלוקין לחטאות וקא מצטרפי אמר ליה מר ארישא מתני לה וקשיא ליה אנן אסיפא מתנינן לה ולא קשיא לן משני מינין פטור צריכא למימר ואמר ריש לקיש משום בר תוטני לעולם ממין אחד ואמאי קרי ליה שני מינין שאכלו בשני תמחויין ור' יהושע היא דאמר תמחויין מחלקין והא קא משמע לן דאמר רבי יהושע בין לקולא בין לחומרא מדסיפא מין אחד ושני תמחויין

מכלל

קצירה גוררת קצירה. שניה בכפרתה וטחינה גוררת את הטחינה השניה ונתכפרו כולן דקיימא לן אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת וזה שעשה שתי קצירות בהעלם אחד שלא נודע לו בין קצירה לקצירה שחטא ואע"פ שהעלמה של שניה חלוק קצת משל ראשונה סוף סוף העלם אחד הוא דלא נודע לו חטאו בינתים וידיעות [חטא] הוא דמחלקות הלכך חטאת זו שבאה על הקצירה וטחינה ראשונה אתרווייהו קיימא ונתכפרו עם הקצירה כל קצירות שעליו שנעשו בהעלם אחד ועם הטחינה נתכפרו כל הטחינות שעליו כשעשאן בהעלם אחד: **אבל נודע לו על הקצירה.** אחרונה שבזדון שבת ושגגת מלאכות והפריש עליה קרבן הואיל ובקרבן זה לא שייכא טחינה שעמה דהא אכל חדא מיחייב אי הוה מתידעי ליה תרווייהו: **קצירה גוררת קצירה.** ראשונה: **וטחינה שעמה.** של ראשונה: **וטחינה.** אחרונה שכנגדה של ראשונה: **במקומה עומדת.** וכי מתידע ליה מיחייב עלה: **קצירה גוררת קצירה.** כמשפט דשני זיתי חלב בהעלם אחד הן וטחינה שעם קצירה ראשונה היינו משום גרירה דאף על גב דעיקר קרבן לאו משום קצירה דבהדה אתא הואיל ואיכפר ליה בהדי קצירה בתרייתא גררה לטחינה שעמה בהדה שהרי שתיהן היו תלויות בקרבן אחד ואין כפרה לזו בלא זו: **וטחינה שכנגדה עומדת במקומה.** דגרירה לגרירה לא אמרינן לאיכפורי טחינה אחרונה עם טחינה ראשונה משום שני זיתי חלב בהעלם אחד דהא קמייתא גופה בגרירה היא דמיכפרה: **שם טחינה אחת היא.** ואע"ג דקמייתא גופא בגרירה אתיא אמרינן גרירה לגרירה: **ומי אית ליה לרבא גרירה.** אטחינה שעמה קפריך דמגררה עם הקצירה ואע"ג דקרבן לאו אההיא קצירה איפריש דאינך כולהו לאו גרירה איכא דקצירה וקצירה בהעלם אחד לאו גרירה היא דכל שם עבירה הנכפל כמה פעמים בהעלם אחד אין בו אלא חטאת אחת: **ראשון ושני מתכפרין.** שהרי בהעלמו היה: **שלישי אין מתכפר.** ולא אמרינן הואיל והשני מתכפר עם הראשון שבהעלמו ליגרריה לשלישי עמו בכפרתו ואע"ג דלא שייך בהדי ראשון: **הביא קרבן כו'.** שכשהפרישו הזכיר בו שם אותו זית: **הביא קרבן על האמצעי נתכפרו כולם.** ואין זה גרירה אלא כולם בהעלם של זה היו: **אביי אמר כו'.** דאית ליה גרירה: **בתר דשמעיה.** רבא מאביי דאמר אפילו הביא קרבן על אחד מהם נתכפרו כולם דאית ליה גרירה הדר ביה איהו ואמר להאי דלעיל דמיכפרה טחינה שעמה בגרירה: **אי הכי.** דכאביי סבירא ליה דאמר גרירה: **טחינה.** שעמה דאיכפרה בגרירה תגרור נמי לטחינה שכנגדה משום שני זיתי חלב בהעלם אחד: **גרירה דגרירה.** כי הך דטחינה קמייתא לא איכפרה אלא בגרירה דלא עליה ולא על קצירה שעמה בא הקרבן אלא דאגריר בהדי קצירה הלכך לא הדרה גרירה לבתרייתא משום שם טחינה: **מילתא דפשיטא להו.** דזדון שבת ושגגת מלאכות וזדון מלאכות ושגגת שבת אין חלוקין לחטאות כדקאמרי דזה מתכפר בקרבנו של זה ולא אמרינן כשני העלמות נינהו וניחייב חד אזדון שבת ושגגת מלאכות וחד אשגגת שבת וזדון מלאכות ואע"ג דחד גופה דעבירה היא מספקא ליה כו': **קצר וטחן.** קצר או טחן: **חזר וקצר כו'.** ולא נודע לו בינתים על חטאו: **מהו שיצטרפו.** קצירה וקצירה לכשיעור ויתחייב מי הוי העלם אחד ומצטרפי או דילמא כשני העלמות נינהו ולא מצטרפין: **חלוקין לחטאות.** אי הוי כשיעור לכל חד אין אחד מהן מתכפר בקרבן הבא על חברו הלכך לא מצטרפי: הכי גרסינן **וכל היכא דחלוקין לחטאות לא מצטרפי והא תנן כו': חלב וחלב.** שני זיתים והפסיק ביניהם יותר מכדי אכילת פרס דהוו להו שתי אכילות: **שאם אכל חצי זית וחזר ואכל חצי זית.** באותו העלם וכגון שלא שהה מתחילתו של ראשון עד סוף גמר אכילת אחרון יותר מכדי אכילת פרס ממין אחד מצטרפין: **צריכא למימר.** הא חדא אכילה היא דבשתי אכילות ליכא למאן דאמר חייב: **תוטני.** שם חכם: **שני תמחויין.** שני מיני תבשיל אחד בכלי ואחד בכלי: **ורבי יהושע היא.** בכריתות דאמר תמחויין מחלקין לאוכל שני זיתים בהעלם אחד בשני תמחויין לחייבו שתי חטאות ואיצטריכא לאשמעינן דלענין חצי שיעור מצטרפי דמהו דתימא בין לקולא כי הכא בין לחומרא כגון שיעור שלם אמר רבי יהושע דחלוקין הן וגבי שני חצאי שיעור פטור והיינו קולא וגבי שני זיתים שלימים חייב שתים והיינו חומרא: **ארישא מתני.** להא דריש לקיש: **אסיפא מתנינן לה.** ולא איתמר הכי:

מכלל

גרירה דגרירה לית ליה. [א]ומה שגוררת קצירה וטחינה (ב) שעמה לא חשיב גרירה דגרירה כדפי' בקונט' דמה שגוררת קצירה לקצירה לא חשיב גרירה כיון דהוי בהעלם אחד אבל טחינה (ג) שכנגדה חשיבא גרירה משום דקצירה של זדון שבת אינה גוררת טחינה של שגגת שבת אלא על ידי הקצירה שעמה היא נגררת ° שעיקר קרבן אינה בשבילה ולר"י נראה דקצירה חשיבא גרירה מדקאמר קצירה גוררת קצירה אבל ההיא דטחינה לא חשיבא גרירה [ב]דגרירה שאינו יכול לכפר על הקצירה אא"כ תתכפר הטחינה עמה ואע"ג דשני זיתי חלב בהעלם אחד לא חשיבא גרירה מ"מ קצירה וקצירה שאני שהאחת בשגגת שבת והאחת בזדון שבת וטעמא דמאן דאמר בסמוך דקצירה וקצירה אין מצטרפין היינו משום דלית ליה גרירה וקשה לרשב"א לפי זה הוה מצי למנקט פלוגתייהו דאביי ורבא אפילו בשלשה קצירות כגון שקצר בשגגת שבת וזדון מלאכות וחזר וקצר בזדון שבת ושגגת מלאכות ונודע לו הראשונה וחזר וקצר בשגגת שבת וזדון מלאכות דלרבא הביא קרבן על הראשון שני נתכפר שלישי לא נתכפר ולאביי גם שלישי נתכפר: **ממין אחד חייב פשיטא.** הוה מצי לשנויי הא מני רבן גמליאל היא[ג] כדאמרינן בסמוך: **אנן אסיפא מתנינן לה.** [ד]אפילו [ה]ארישא הוה מצי לשנויי כגון שאכלו בשני תמחויין ולאפוקי מרבי יהושע דאמר תמחויין מחלקין אפילו לקולא אלא דניחא ליה לאוקמי כר' יהושע: **משני מינין פשיטא.** אף על גב דלענין מלקות מצטרפין כדאמרינן בפרק בתרא דמס' ע"ז (דף סו.) ובמס' מעילה (דף יז:) לענין קרבן פשיטא ליה דאין מצטרפין:

מכלל

מסורת הש"ס

א) [עמ"ש לקמן עב: על הגליון], ב) כריתות יח:, ג) שם יב:, ד) שם טו:, ה) ע' גיר' רש"ל,

◆

הגהות הב"ח

(א) גמרא דפשיטא להו לרבא ואביי וכו' דבעי מיניה ר' זירא מר' אסי: (ב) תוס' ד"ה גרירה וכו' ומה שגוררת קצירה לטחינה שעמה: (ג) בא"ד אבל דטחינה שעמה חשיבא:

◆

גליון הש"ס

גמ' אמר רבא הביא קרבן על ראשון. עי' מנחות דף פ ע"ב ובתוספות ד"ה כולהו חליפין: שם מילתא דפשיטא להו לאביי ורבא. עי' שבועות ד' יח ע"א תוס' ד"ה אי בע"ה: שם אכל חלב ודם. עי' לקמן דף פט ע"ב תוס' ד"ה אסורין:

◆

מוסף רש"י

מהו דתימא אמר ר' יהושע בין לקולא. כגון אכל שני חצאי זיתים בשני תמחויין לא מצטרפין, בין לחומרא. דאם אכל שני זיתים בשני תמחויין בהעלם אחד חייב שתים, קמ"ל. ממין אחד חייב אפילו בשני תמחויין ולא פליג ר' יהושע, דלחומרא קאמר (כריתות יב:).

◆

רבינו חננאל

קצירה [הראשונה] גוררת (הראשונה) קצירה, וכיון שמביא חטאת על קצירה של שגגת שבת נתכפר לו קצירה שהיא בזדון שבת. וכן כיון שנתכפרה הטחינה הראשונה שהיא מכלל הקצירה, שבשתיהן חטאת אחת הוא חייב, גררה נמי הטחינה הראשונה את הטחינה השניה ונתכפר בשלה. **אבל** אם נודע לו בקצירה שהיא בזדון שבת ושגגת מלאכות שהוא חייב בקצירה חטאת אחת ובטחינה חטאת אחרת, (מביא) [והביא] בקצירה זו שנודע לו בה, קצירה זו גוררת הקצירה הראשונה ששתיהן קצירה ומעין מלאכה אחת הן, והטחינה הראשונה נגררת בכלל הקצירה הראשונה, שהקצירה הראשונה והטחינה הראשונה אינו חייב בהן אלא אחת, וכיון שנתכפר מקצתה נתכפר כולה. נמצא שנתכפר בקצירה וטחינה שהיא בשגגת שבת וזדון מלאכות בקרבן שהביא על הקצירה שהיא בזדון שבת ושגגת מלאכות. והטחינה שעימה עומדת במקומה, לכשתוודע לו מביא עליה חטאת. (אמר) אביי [אמר] גם הטחינה הראשונה גוררת הטחינה השניה, שהטחינה אחת היא. ומקשינן ומי **אית ליה לרבה גרירה, והא אתמר אכל שני זיתי חלב בהעלם אחת ונודע לו על אחת, וחזר** (ונודע לו על אחת וחזר) ואכל (שני זיתי) כזית אחד בהעלמו של שני, אמר (רבא) [רבה] הביא קרבן על הראשון, ראשון ושני מתכפרין שהרי הם בהעלם אחת, שלישי אינו מתכפר שהרי לא היה בהעלמו של ראשון, ואע"פ שהיה בהעלמו של שני, (ו)אין השני גוררו לכפרה. וכן אם הפריש קרבן על השלישי, שלישי ושני מתכפרין, ראשון אין מתכפר שהרי לא היה בהעלמו של שלישי. הביא קרבן על האמצעי נתכפרו כולן שהרי כולן היו בהעלמו של אמצעי, אבל גרירה לא אית ליה. **ושנינן** רבא כי אמר לה להא שמעתא לא (הוא') [הוה] ליה גרירה, כיון דשמע להא דאמר אביי אפילו הפריש קרבן על אחד מהן כולן מתכפרין, מ"ט כולהו בני ביקתא דהדדי נינהו וגררי להדדי, סבר ואמר איהו נמי גרירה. **ואקשינן** אי הכי (דרבא) [דרבה] כאביי סבירא ליה טחינה נמי דשגגת שבת תגררה לטחינה דזדון שבת. ושנינן קסבר רבה טחינה דשגגת שבת כיון דהיא עצמה גרירא היא לכפרה, לא גררה אחריתא. וקיי"ל כרבה, דאביי תלמידיה הוא והלכתא כרבה. **והא** שמעתא דפשיטא ליה לרבה ולאביי דקצירה דזדון שבת מצטרפת ונגררת עם קצירה דשגגת שבת דאע"פ שחלוקין לחטאות, מיבעיא ליה לר' זירא. דבעי ר' זירא קצר וטחן חצי גרוגרת בשגגת שבת וזדון מלאכות ששתיהן חטאות הן, וחזר [וקצר] וטחן חצי גרוגרת בזדון שבת ושגגת מלאכות שחייב שתים, מהו שיצטרפו שני חצאי גרוגרות, והנה קצר וטחן כגרוגרת להתחייב חטאת, אי לא. ואמרו ליה חלוקין לחטאת הן, דזדון מלאכות ושגגת שבת חייב אחת על כולן, וזדון שבת ושגגת מלאכות חייב על כל אחת ואחת, וכיון שחלוקין לחטאות שהעושה מלאכות

רבינו חננאל (המשך)

הרבה אינו חייב אלא אחת, וזה חייב על כל מלאכה ומלאכה חטאת, לא מצטרפי, דהא שגגת שבת וזדון מלאכות פטור הוא דהא אינו חייב אלא אחת בכולן. **ואקשינן איני,** והא תנן בכריתות פרק ג' אכל חלב וחלב בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת, אכל חלב ודם (מותר) [ונותר] כו'. והוינן בה ממין אחד צריכא למימר, ואמר ר"ל משום בר תיטיני הכא במאי עסקינן כגון שאכלו בב' תמחויין, ור' יהושע היא דאמר תמחויין מחלקין. כלומר אם אכל חלב וחלב בב' תמחויין חייב ב' חטאות. ולא תימא דר' יהושע סבר (דאפי') [דאכל] חלב בשני חצאי זיתים בהעלם אחד בב' תמחויין, תמחויין מחלקין ופטור, אלא לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן. והוא כגון דאכל כזית בב' תמחויין לפוטרו לא, והנה אכל ב' זיתי חלב בתמחוי אחד בהעלם אחד חייב אחת כשגגת שבת וזדון מלאכות, בב' תמחויין חייב שתים כזדון שבת ושגגת מלאכות. ר' יהושע מאי היא, דתנן בכריתות בפרק ג' א"ר יהושע שמעתי שהאוכל מזבח אחד בה' תמחויין בהעלם אחת חייב על כל אחת משום מעילה. ואמרינן התם היכי דמי בה' תמחויין. ואמר שמואל (טעמא) [כאותה ששנינו חמשה דברים בעולה מצטרפין, הבשר והחלב והיין והסלת והשמן], וחזקיה אמר בחמשה אברים, וריש לקיש אמר אפילו באבר אחד בכתף, ור' יוחנן אמר בחמשה מיני קדירה, ור' יצחק נפחא [אמר] בה' טעמים. והרי הוא כיון שהוא שני חצאי זית בב' תמחויין כמי שאינו שם חיוב חטאות היא, וקתני מצטרפין וחייב חטאת, גם זה אע"פ שחלוקין הן לחטאות והן מצטרפות. **ושנינן** מי סברת הא דריש לקיש משום בר תוטיני ארישא הוא דקתני שאם אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית ממין אחד חייב, במלתא דחלוקין לחטאות מוקמי ליה כר' יהושע וכגון שאכלו בב' תמחויין. לא אסיפא היא, דקתני סיפא אם אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית אחר משני מינין פטור, עלה אמרי צריכא למימר, ואמר ר"ל משום [בר] תוטיני לעולם ממין אחד, ואמאי תני בב' מינין, כגון שאכלן בב' תמחויין ור' יהושע היא [דאמר] תמחויין מחלקין בין לקולא ובין לחומרא, ונמצא גם זה בדברים שאין חלוקין לחטאות. **ואקשינן** אי הכי מדסיפא ב' חצאי מין אחד בב' תמחויין וקתני פטור,

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פ"ז מהל' שגגות הלכה י:

יד ב מיי' פ"ז מהלכות שגגות הלכה יא:

טו ג מיי' פ"ז מהלכות שגגות הלכה י:

טז ד מיי' פ"ז מהלכות שגגות הלכה א סמג עשין ריג:

יז ה מיי' שם הלכה ד:

יח ו שם הלכה ז ופ"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה טז סמג שם:

יט ז מיי' פ"ז מהלכות שגגות הלכה א:

◆

מוסף תוספות

א. תימה דהא אית ליה נמי גרירה דגרירה דהא קאמר קצירה גוררת קצירה וטחינה שעמה [וי"ל]. תוס' הרא"ש. ב. דקצירה וטחינה של שגגת שבת חשיב ליה כמו דבר אחד. תוס' הרא"ש. ג. [ו]כגון שהיה לו ידיעה בינתים. ריטב"א. ד. תימה. תוס' הרא"ש. ה. הוה מתני. תוס' הרא"ש.

◆

רב נסים גאון

הכא כגון שאכלו בשני תמחויין מחלקין. אצל קול [מאמר] ר' יהושע במסכת כריתות בפרק אמרו לו אכלת חלב [דף טו] אמר ר' יהושע שמעתי באוכל מזבח אחד בחמשה תמחויין בהעלם אחד שהוא חייב על כל אחד ואחד. ובגמרא גרסי היכי דמי ה' תמחויין, אמר שמואל כאותה ששנינו חמשה דברים בעולה מצטרפין הבשר והחלב והיין והסולת והשמן. חזקיה אמר כגון שאכל מה' אברים. ר"ל אמר אפילו תימא באבר אחד משכחת לה בכתף. ר' יצחק אמר כגון שאכל בה' מיני קדירה. ר' יוחנן אמר כגון שאכלה בה' טעמים. **ורבן גמליאל הוא דאמר אין ידיעה לחצי שיעור.** בפרק הבונה [לקמן קה] הכותב ב' אותיות בב' העלמות אחת בשחרית ואחת בין הערבים, רבן גמליאל מחייב וחכמים פוטרים. ובגמרא גרסי במאי קא מיפלגי רבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור.

SHAS MOZNAIM